

Asia: VN/28181/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydensuojelulain maksusäännösten muuttamiseksi

Lausunto

Yleiset kommentit muutosehdotukseen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kannattaa esitettyä terveydensuojelulain muutosta: esitetty vuosittainen valvonnan perusmaksu parantaisi kuntien terveydensuojeluvalvonnan kustannusvastaavuutta ja yhdenmukaistaisi ympäristöterveydenhuollon lakeja valvonnan maksullisuudessa. Lisäksi esitetty vuosittainen perusmaksu tukisi ja kannustaisi ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköitä käyttämään valvonnan keinoja kuten koulutusta ja muuta ohjausta nykyistä monipuolisemmin. Viranomaisen antama ohjeistus, koulutus, tiedottaminen taikka muut vastaavat toimenpiteet eivät kuulu nykyisin maksullisuuden piiriin ja niiden osuus viranomaistyöstä on jo tällä hetkellä iso. Valvontamaksuista saatujen tulojen on arvioitu nykyisellään kattavan kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontakustannuksista ainoastaan 10–15 %. Valvonnan perusmaksun voi olettaa ohjaavan valvontaa siten, että toiminnassa käytetään kulloinkin vaikuttavinta ja tarkoituksenmukaisinta valvonnan muotoa. Samalla päästään kohti terveydensuojelulain tarkoitusta, eli ennaltaehkäisevää toimintaa, ja maksulla turvataan myös kunnan ympäristöterveydenhuollon toimintakykyä.

Terveydensuojelulain ilmoitusvelvollisuuden täsmentäminen tarkkarajaisemmaksi yhdenmukaistaisi valvontaa valtakunnallisesti ja vähentäisi parhaimmillaan epätarkasta lainsäädännöstä nykyisin aiheutuvaa ohjaustarvetta.

Yksittäisiä huomioita hallituksen esityksestä:

Luvussa 2.2 Käytäntö / Ympäristöterveydenhuolto todetaan, että "esimerkiksi suurten vesilaitosten ilmoituksista peritään vuosittain noin 300–1 000 € maksu". Oliko tässä kuitenkin tarkoitettu suurten

vesilaitosten terveydensuojelulain 18 §:n mukaisten hakemusten käsittelymaksuja vai suunnitelmallisen valvonnan tarkastusmaksuja?

Luvussa 4.1.2 olevaa lausetta: "Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle jäisivät esimerkiksi kauneushoitoon liittyvät toiminnot, pienimuotoinen majoitustoiminta ja pienet uimarannat." olisi hyvä tarkentaa määrittelemällä lainsäädännön mukaisesti "pienet uimarannat" pieniksi yleisiksi uimarannoiksi.

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Terveydensuojelulain 13 §:n ilmoitusvelvollisuus koskee myös väliaikaisesti toimivaa tilapäistä toimintaa. Tämä on aiheuttanut tulkintaongelmia ja tätä ei tuoda riittävän selkeästi ilmi ehdotetuissa pykälissä tai niiden perusteluissa. Asia on hyvä tarkentaa tässä yhteydessä muidenkin kuin vain opetustoiminnan osalta. Myös oheistoiminnan ilmoittaminen ilmoitusvelvollisen päätoiminnan yhteydessä on hyvä selkeästi linjata pykälässä ja käsitellä lain esitöissä.

Samoin kysymyksiä on herättänyt se, pitääkö samassa toimipaikassa olevien erillisten toiminnanharjoittajien tehdä erikseen ilmoitus toiminnastaan. Tämäkin olisi hyvä tarkentaa laissa tai pykälän perusteluissa.

Nykyisen käytännön mukaan toiminnan lopettamisilmoituksia ei ole valvontayksiköille juurikaan tehty. Tämän myötä myös uuden toiminnanharjoittajan aloittamistieto on voitu saada vasta muutaman vuoden kuluttua kohteen seuraavalla suunnitelmallisella valvontakäynnillä. Näin ollen lopettamisilmoitusvelvollisuus on hyvä lisäys lainsäädäntöön.

Hallituksen esityksessä todetaan, että terveydensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus pitää tehdä "majoitustoimintaan tarkoitetun tilan käyttöönotosta". Erikseen majoitustoimintaan varattuja tiloja voi olla esimerkiksi kerrostalon asuinhuoneisto. Eli kyseessä ei ole vain majoitustoimintaan varattu tila. Tähän olisi hyvä saada tarkennusta lain esitöissä. Avoimeksi jää kuitenkin se, mitä tarkoittaa yksityishenkilön oma käyttö. Tulisiko huoneiston olla yksityishenkilön kotiosoitteena vai riittääkö yhden vuorokauden vuosittainen oma käyttö. Yrityksen nimissä oleva huoneisto on kyllä selkeä.

Uimalan muuttaminen maauimalaksi on hyvä tarkennus. Muutoksen taustaa ja maauimalaa olisi vielä hyvä tarkemmin käsitellä perusteluissa.

Kerhon muuttaminen lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyväksi toiminnaksi on hyvä muutos, sillä näin sanamuoto on helpompi ymmärtää. Samalla tämä kohdentuu lain mukaisesti oikeampaan kohderyhmään.

Hallituksen esityksessä olevan liitteen perustelujen mukaan "Hotellin, kylpylän, uimahallin tai muun ilmoituksenvaraisen toiminnan yhteydessä oleva ja vain kyseisen toiminnan asiakkaille tarkoitettu sauna sisällytetään kyseisen päätoiminnan mukaiseen ilmoitukseen ja siitä perittävään valvonnan perusmaksuun." Kuitenkin uimarannan yhteydessä oleva sauna olisi esityksen mukaan ilmoitus- ja perusmaksuvelvollinen. Yleiset ja pienet yleiset uimarannat ovat terveydensuojelulain mukaan ilmoitusvelvollisia ja yleiset uimarannat lisäksi perusmaksuvelvollisia. Näin ollen yleisestä uimarannasta, jossa on yleisölle avoin sauna, pitäisi maksaa kaksi vuosimaksua, vaikka toiminnanharjoittaja olisi sama. Tätä on hyvä täsmentää.

Hallituksen esityksen perustelumuistion mukaan "Ilmoitusvelvolliset toiminnot kuuluvat terveydensuojeluviranomaisen suunnitelmallisen valvonnan piiriin." Yleisten altaiden ilmoitusvelvollisuus ja valvontatarve on tässä yhteydessä tarpeen tarkentaa. Voimassa olevan terveydensuojelulain 13 §:n mukaan ilmoitusvelvollisia ovat vain yleisölle avoimet kylpylät, uimahallit ja uimalat. Vastaavasti on ehdotettu olevan hallituksen esityksessäkin sillä erotuksella, että uimalat-termi muutettaisiin maauimaloiksi. Kuitenkin terveydensuojelulain 29 §:n mukaan terveydensuojeluviranomaisen tulee valvoa yleisen uimalan, uimahallin ja kylpylän lisäksi yleisen virkistymis-, kuntoutus- ja hieronta-altaan veden laatua. Lisäksi tällä hetkellä terveydensuojelun valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan uimahallien, kylpylöiden, uimaloiden ja vesipuistojen lisäksi muut yleiset altaat kuuluvat suunnitelmallisen valvonnan piiriin, vaikka ne eivät ole terveydensuojelulain 13 §:n mukaan ilmoitusvelvollisia. Nämä terveydensuojelulain sisäiset sekä lain ja valvontaohjelman väliset jännitteet olisi tarpeen korjata. On olennaista tarkentaa, ovatko yleiset altaat ilmoitusvelvollisia ja miten niitä valvotaan. Mikäli yleisten altaiden veden laatua tai olosuhteita on tarkoitus jatkossa suunnitelmallisesti ja säännöllisesti valvoa, on myös tarpeen ottaa huomioon, miten sellaiset yleiset altaat tulevat valvontaviranomaisen tietoon, jotka eivät ole terveydensuojelulain mukaan ilmoitusvelvollisen toiminnan oheistoimintaa.

50 § Valvonnan perusmaksu

Perusmaksun periminen kalenterivuositain on selkeä käytäntö. Toiminnan lopettamisen ilmoittaminen tulee valvontamaksun myötä todennäköisemmäksi, koska jos toimija tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta.

Ehdotetun 50 §:n 3 momentin mukaan "Valvonnan perusmaksu peritään kalenterivuoden alussa. Valvontakohteelta, joka lisätään kesken kalenterivuotta, ei peritä valvonnan perusmaksua kyseiseltä kalenterivuodelta. Jos toimija tekee kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ilmoituksen toiminnan lopettamisesta, valvonnan perusmaksun periminen päättyy seuraavan kalenterivuoden alusta." Perusmaksun periminen on vielä syytä selkeyttää perusteluihin väliaikaisesti toimivien toimintojen osalta, joiden toiminta kestää alle vuoden.

Ehdotetun 50 §:n perusteluissa todetaan: "Jos yhdellä toiminnanharjoittajalla on kuitenkin useita toimipaikkoja, joissa on terveydensuojelulain mukaisia ilmoituksenvaraisia ja suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvia toimintoja, perittäisiin valvonnan perusmaksu toimipisteiden lukumäärän

mukaisesti. Tällaisia kohteita olisivat esimerkiksi kunnalliset päiväkodit, joihin valvonta- ja tarkastustoiminta joudutaan toteuttamaan jokaiseen erikseen." Toisaalta ehdotetun terveydensuojelulain liitteen perusteluissa mainitaan, että "opetuspaikan käyttöönotto olisi ilmoitusvelvollista, mutta ei valvonnan perusmaksuvelvollista. Opetuksen järjestämipaikalla tarkoitettaisiin esimerkiksi yleissivistävän, ammatillisen tai korkeakoulutuksen pidon tilapäisiä väistötiloja tai yksittäisiä koulun ulkopuolisia opetukseen tarkoitettuja tiloja." Näiden kahden kohdan välistä suhdetta olisi hyvä vielä perusteluissa selkeyttää.

50 a § Terveydensuojeluvalvonnasta perittävät muut maksut

Ehdotetun 50 a §:n 1 momentin mukaan kunta perii maksun kaikkiin niihin toimintoihin tehdyistä tarkastuksista, asiakirjatarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista, joista on tehty terveydensuojelulain 13 §:n ja 18 a §:n mukainen ilmoitus tai joista on käsitelty 18 §:n mukainen hakemus. Nykykäytännön mukaan maksu on peritty terveydensuojelulain 6 §:ssä säädettyyn valvontasuunnitelmaan sisällytetyistä tarkastuksista ja näytteenotoista sekä suunnitelmallisen tarkastuksen tai ilmoitusten ja hakemusten perusteella annettujen määräysten valvonnasta. Esityksen mukaan siis jatkossa maksu perittäisiin myös terveyshaittaepäilyyn perustuvasta tarkastuksesta ja näytteenotosta, koska niitä ei ole linjattu erilleen. Tätä muutosta on tarpeen käsitellä tarkemmin pykälän perusteluissa.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan "Ilmoituksella, josta perittäisiin maksu, tarkoitettaisiin sellaista ilmoitusta, jossa perustetaan uusi suunnitelmalliseen valvontaan kuuluva toiminto, toimipaikka tai -tila. Lisäksi maksullisella ilmoituksella tarkoitettaisiin tilannetta, jossa toiminnanharjoittaja vaihtuu tai toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia." Tämä on tarpeellinen tarkennus, sillä nykyisessä käytännössä uuden toiminnan ilmoituksen käsittelyyn verrattuna saman työmäärän vaativa toiminnanharjoittajan vaihtuminen on ollut epäselvä. Perusteluissa oleva linjaus "Maksullisella ilmoituksella ei kuitenkaan tarkoitettaisi sellaista tilannetta, jossa esimerkiksi yrityskauppojen johdosta toiminnanharjoittaja pysyy samana, mutta vain omistaja vaihtuu." on hyvin kokonaisuutta selkeyttävä.

On hyvä, että pykälän perusteluissa on avattu, mitä tarkoitetaan tarkastuksella ja asiakirjatarkastuksella. Perusteluissa tämä lause on jäänyt keskeneräiseksi ja on tarpeen viimeistellä: "Asiakirjatarkastuksella tarkoitettaisiin tarkastusta, jonka valvontaviranomainen tekee tarkastelemalla tietoja muualla kuin valvontakohteeseen kuuluvassa." Perusteluissa on hyvä vielä täsmentää, tarkoitetaanko asiakirjatarkastuksilla riskinarvioinnin, häiriötilannesuunnitelman tai valvontatutkimusohjelman tarkistamista, analyysitutkimustodistusten tarkistamista, ja niiden tarkastamisen perusteella annettavia kehotuksia, vai luokitellaanko nämä toimet jatkossa vuosittaiseen perusmaksuun kuuluviksi.

Yleisten altaiden veden laatua on nykykäytännön mukaan terveydensuojelulain 29 §:n nojalla valvottu ja niihin on tehty myös suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia terveydensuojelun valtakunnallisen valvontaohjelman mukaisesti. Nämä kohteet eivät ole nykykäytännön eikä hallituksen esityksen mukaan terveydensuojelulain mukaan ilmoitusvelvollisia kohteita. Usein ne ovatkin jonkun terveydensuojelulain 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisen kohteen oheistoimintoja, kuten majoitushuoneiston, oppilaitoksen tai jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön

yhteydessä olevia yleisiä uima-altaita. On kuitenkin yleisiä altaita, jotka eivät ole ilmoitusvelvollisen kohteen oheistoimintoja. Tällaisia yleisiä altaita on esimerkiksi terveydenhuollon toimintayksiköiden, sellaisen kaupallisen toiminnan, joka ei ole majoitustoimintaa tai yleisölle avoin liikuntatila, ja ei-jatkuvaa sosiaalihuollon hoitoa antavien toimintayksiköiden yhteydessä. Tällaisten altaiden veden laadun valvonnasta tai suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksista ei hallituksen esityksen mukaan jatkossa voisi periä maksua, koska ne eivät ole ilmoitusvelvollisia toimintoja. Tämä seikka on syytä selkiyttää terveydensuojeluvalvonnasta perittäviä maksuja käsittelevään pykälään ja sen perusteluihin.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 7 kohdassa oleva viittaus 42 §:än on syytä tarkentaa koskevan terveydensuojeluasetuksen (1280/1994) 42 §:ä.

50 b § Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorke

On hyvä pohtia, pitäisikö lainsäädännöllä mahdollistaa ja mahdollistaako esitetty pykälä kunnan periä maksua toiminnanharjoittajalta, jos tämä on laiminlyönyt ilmoittamisen esimerkiksi edeltävinä kalenterivuosina.

Pykälän perusteluissa on pieni kirjoitusvirhe: "Säännöksen mukaan lain 50 ja 50 a §:ssä tarkoitetut maksut olisivat suoraan ulosottokelpoisia ja niiden perinnästä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

Ei lausuttavaa tästä pykälästä tai sen perusteluista.

56 § Muutoksenhaku

Ei lausuttavaa tästä pykälästä tai sen perusteluista.

LIITE

On oleellista, että terveydensuojelulakiin esitettyssä liitteessä ilmoitetut kohdetyypit ovat mahdollisimman yksiselitteisiä ja vastaavat hallituksen esityksen perusteluissa mainittuja toimintoja ja niistä käytettyjä ilmaisuja. Selkeyden vuoksi olisi tarpeellista, että liitteessä mainittaisiin seuraavat ilmoitusvelvolliset toiminnot: aamiaismajoitustoiminta, maatilamatkailun yhteydessä tapahtuva majoitus sekä tilapäiseen majoittamiseen tarkoitetut asuntolat, yömajat sekä täysihoitolat ja ne internetin majoituspalvelusivujen kautta tarjottavat huoneistot, jotka on varattu nimenomaan majoitustoimintaan.

Ehdotetun liitteen mukaan yleisölle avoimet liikuntatilat - niiden kokoon tai tilaratkaisuihin katsomatta - ovat ilmoitusvelvollisia. Tämä todetaan myös terveydensuojelulain 13 §:ssä. Liitteen perusteluissa kuitenkin rajataan ilmoitusvelvollisuuden ja perusmaksuvelvollisuuden ulkopuolelle sellaiset yleisölle avoimet liikuntatilat, joissa on vain yksi liikuntaan tarkoitettu tila. Tällainen rajoitus on tarpeen olla itse lakipykälässä ja sen liitteessä, eikä vain perusteluissa, mikäli näin halutaan. Käytännössä tämä rajaus "useampi kuin yksi liikuntaan tarkoitettu tila" voi tuottaa tulkintaongelmia

siinä, mitkä tilat katsotaan toisistaan erillisiksi. Sinänsä rajausta olisi ihan perusteltu: Tällaisia kohteita on paljon ja niihin kuuluu esimerkiksi jooga-saleja ja tanssisaaleja. Kyseisissä tiloissa terveyshaittariski on asiakkaan näkökulmasta pääsääntöisesti pieni.

Perusteluissa mainitaan: "Valvonnan perusmaksun ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi myös urheiluseurojen omat liikuntatilat, jos tilaa vuokrataan satunnaisesti ulkopuolisille." Urheiluseurojen liikuntatilat ovat olleet nykykäytännön mukaan ilmoitusvelvollisia vuokrattiin niitä ulkopuolisten käyttöön tai ei. Tämän vuoksi on tarpeellista mainita perusteluissa, että kyseiset kohteet ovat kuitenkin ilmoitusvelvollisia, vaikka ne rajattaisiin valvonnan perusmaksun ulkopuolelle.

Oheistoimintana ilmoitettavaa toimintaa on liitteen perusteluissa täsmennettävä. Perusteluissa lukee muun muassa: "Kyseiset kohteet ovat majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettua ammattimaista majoitustoimintaa. Näissä käy paljon asiakkaita ja lisäksi näihin sisältyy usein terveydensuojelulain mukaan myös muuta terveydensuojelulain mukaan ilmoitusvelvollista oheistoimintaa, kuten saunatiloja ja vastaavia." ja "Vain hotellin asiakkaiden käyttöön rajattu kuntosali tai muu liikuntatila ei ole erikseen ilmoituksenvarainen, koska kyse ei ole yleisölle avoimesta kuntosalista tai liikuntatilasta." Perusteluihin on tarpeen tarkentaa, että tällainen kuntosali tai muu liikuntatila on tarpeen kuitenkin mainita majoitushuoneistosta tehtävän ilmoituksen päätoiminnan oheistoimintana samoin kuin myös majoitustoiminnan yhteydessä oleva sauna tai uima-allaskin.

Liitteen perusteluissa mainitaan: "Hotellin, kylpylän, uimahallin tai muun ilmoituksenvaraisen toiminnan yhteydessä oleva ja vain kyseisen toiminnan asiakkaille tarkoitettu sauna sisällytetään kyseisen päätoiminnan mukaiseen ilmoitukseen ja siitä perittävään valvonnan perusmaksuun." Vastaavasti pitäisi suhtautua sellaiseen yleisen uimarannan yhteydessä olevaan yleiseen saunaan, joka on saman toiminnanharjoittajan ylläpitämä. Tässä yhteydessä on tarpeen käsitellä myös yleisten altaiden ilmoittaminen oheistoimintana ja niiden valvonnan maksullisuutta koskevat asiat. Perusteluissa on mainittu, että "Hotellin allasosasto rinnastetaan yleisölle avoimeen uimahalliin, kun allasosasto oheistiloineen on muidenkin kuin hotellivieraiden käytettävissä." Tarkoitetaanko tällä, että hotellin allasosastosta pitäisi tehdä erillinen terveydensuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus ja siitä perittäisiin oma vuosittainen perusmaksu? Tällaisia yleisiä altaita on muidenkin toimintojen kuin hotellien yhteydessä. Mikäli hotellin tai jonkun muun toiminnan yhteydessä oleva allasosasto on ilmoitusvelvollinen ja valvonnan perusmaksuvelvollinen, tulisi ne mainita suoraan terveydensuojelulain 13 §:ssä ja terveydensuojelulakiin ehdotetussa liitteessä. On tarpeen myös kirkastaa, milloin tällainen yleinen allas on päätoiminnan oheistoimintaa ja sisältyy päätoiminnasta perittävään vuosimaksuun, ja onko siitä jossain tilanteessa tarkoitus periä erillinen perusmaksu.

Liitteen perusteluissa esitetään linjaus: "Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi kokoontumishuoneistojen, työpaikkojen ja taloyhtiöiden saunat." Kokoontumishuoneiston yhteydessä olevan saunan oheistoimintana voi olla poreallas, jota ei tyhjennetä eri asiakasryhmien välissä. Tällaisten kohteiden valvonnan periaatetta on hyvä käsitellä perusteluissa. On myös hyvä ottaa kantaa siihen, onko kyseessä yleinen sauna vai kokoontumishuoneisto, jos saunan yhteydessä on huone, jossa voi pitää kokousta.

Liitteessä ja sen perusteluissa yleiset uimarannat on määritelty viittaamalla uimaveden laadusta ja hoidosta sekä direktiivin 76/160/ETY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2006/7/EY eli uimavesidirektiiviin. Olisiko kuitenkin mahdollista viitata kansalliseen lainsäädäntöön eli yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta annettuun sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen, jolla uimavesidirektiivi on saatettu kansallisesti voimaan. Liitteessä ja sen sekä muiden terveydensuojelulain pykälien perusteluissa olisi hyvä käyttää kansallisessa lainsäädännössä olevia termejä yleinen uimaranta ja pieni yleinen uimaranta eikä kehittää uusia termejä kuten "muu yleinen uimaranta" tai "muu yleisölle avoin uimaranta".

Perusteluissa todetaan: "Muut yleiset uimarannat olisivat ilmoitusvelvollisia, mutta näistä ei perittäisi valvonnan perusmaksua." Mikäli pienen yleisen uimarannan yhteydessä oleva uimarannan haltijan ylläpitämä yleinen sauna katsottaisiin uimarannan oheistoiminnaksi, siitä varmaan kuitenkin perittäisiin perusmaksu.

Perusteluissa mainitaan "Lisäksi lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvä toiminta (kerhotoiminta, nuorisotilat, leirikeskukset, aamu- ja iltapäiväkerhot ja avoin varhaiskasvatustoiminta) olisivat ilmoitusvelvollista, mutta näiltä ei perittäisi valvonnan perusmaksua." Onko jatkossa tarkoitus luokitella leirikeskukset vain lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyväksi toiminnaksi eikä majoitustoimintaan? Monet leirikeskukset ovat muidenkin ikäryhmien käytössä kuin vain lasten ja nuorten.

Perusteluissa todetaan: "Perhepäivähoito hoitajan kotona ehdotetaan rajattavaksi ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle." Mikäli perhepäivähoitopaikassa on oma talousvesikaivo, jonka vettä toiminnassa käytetään, valvotaan sen veden laatua pienen talousvesiasetuksen mukaan. Tässä yhteydessä on perusteluissa hyvä mainita, että kuitenkin kyseisestä talousveden käytöstä on tarpeen tehdä terveydensuojelulain 18 a §:n mukainen ilmoitus.

Liitteen perusteluissa mainitaan: "Kohdan 5 ilmoitusvelvollisuus koskisi solariumpalveluja, ihoa rikkovaa toimintaa sekä erillisessä liikkeessä annettavia kauneudenhoitopalveluja." Terveydensuojelulain 13 §:ssä käytetään ilmaisua "kauneushoitola". Kauneudenhoitopalvelu-termiä ja tätä ilmoitusvelvollisten toimintojen kohtaa olisi hyvä vielä tarkentaa, koska kauneushoidon ilmoitusvelvollisuus on herättänyt tulkintaongelmia vuosien ajan. Esimerkkien myötä on hyvä selkeyttää, mitkä toiminnot rajataan ulkopuolelle. Onko jatkossa esimerkiksi ostoskeskuksissa olevien liikkeiden tai tilojen yhteydessä annettavat kauneudenhoitopalvelut tai kiertävät toiminnanharjoittajat tarkoitus rajata ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle? Liitteen perusteluissa mainitaan "Lisäksi erillisessä toimipaikassa annettavat kauneudenhoitopalvelut, joihin liittyy infektioriski, kuuluisivat ilmoitusvelvollisuuden piiriin." Infektioriski-rajauksista on hyvä määritellä tarkemmin. Mikäli kaikki kauneushoitolat eivät olisikaan ilmoitusvelvollisia, vaan ainoastaan ne, joiden toimintaan liittyy infektioriski, olisi tämä tarpeen tuoda esille jo terveydensuojelulain 13 §:ssä.

Liitteen perusteluissa linjataan "Ilmoitusvelvollisia tai luvanvaraisia ja valvonnan perusmaksuvelvollisia talousvettä toimittavia laitoksia olisivat lain 18 §:n nojalla luvanvaraiset ja lain 18 a §:n nojalla ilmoitusvelvolliset talousvettä toimittavat laitokset." Nykyisen talousvesilainsäädännön mukaan terveydensuojeluviranomaisen valvonta kohdistuu erikseen kuhunkin vedenjakelualueeseen: jokaiselle vedenjakelualueelle on laadittava riskinarviointiin pohjautuva valvontatutkimusohjelma, jonka mukaan toimitetun talousveden laatua valvotaan viranomaisvalvonnassa. Yhdellä talousvettä toimittavalla laitoksella voi olla useita erillisiä vedenjakelualueita. Näin ollen olisi loogista, että kustakin vedenjakelualueesta perittäisiin valvonnan perusmaksu. Tällöin kyseisen talousvettä toimittavan laitoksen valvontaan käytetty ajankäyttökin olisi paremmin suhteessa valvonnasta perittävään maksuun.

Talousvettä toimittavien laitosten ja yhteiskäyttöisten kaivojen lisäksi terveydensuojelulain 18 a §:n mukaan ilmoitusvelvollisia ovat omilla laitteilla talousvettä käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa ottavat toimijat. Nämä on hyvä mainita myös liitteessä ja sen perusteluissa erikseen perusmaksun ulkopuolelle jäävinä toimintoina.

Liitteen perusteluissa on linjattu, että "Valvonnan perusmaksua ei perittäisi pieniltä talousvettä toimittavilta laitoksilta, joiden toimittaman veden määrä on vähemmän kuin 10 kuutiometriä (m³) vuorokaudessa tai alle 50 henkilön tarpeisiin." Tämä on selkeyden vuoksi tärkeää näkyä myös itse lain liitteessä, eikä vain sen hallituksen esityksen perusteluissa.

Dahlsten Elias
Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Mustakallio Sini
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -
vastuualue, ympäristöterveydenhuoltoyksikkö